

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

NR: 2237 PODPIS
WPLYNĘŁO

2023-10-09

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Warszawa, \$data podpisu r.
znak sprawy: DOS.dws.073.31.2023

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Dotyczy: korespondencji Krajowej Rady Izb Rolniczych z dnia 14 lipca 2023 r. znak: KRIR/JM/793/2023 w sprawie wniosków XI Walnego Zgromadzenia Dolnośląskiej Izby Rolniczej przyjętych w dniu 29 czerwca 2023 r. (pismo z dnia 3 lipca 2023 r. znak: L. dz. DIR/1047/2023) i stanowiska XI Walnego Zgromadzenia Dolnośląskiej Izby Rolniczej VI kadencji podjętego w dniu 29 czerwca 2023 r. (pismo z dnia 3 lipca 2023 r., znak: L. Dz. DIR/1046/2023) oraz pisma Krajowej Rady Izb Rolniczych z dnia 21 sierpnia 2023 r. znak: KRIR/JM/924/2023 wraz ze stanowiskiem XIV Walnego Zgromadzenia Wielkopolskiej Izby Rolniczej VI kadencji z dnia 15 lipca 2023 r. w sprawie aktualnej sytuacji w rolnictwie

Szanowny Panie Prezesie,

poniżej przekazuję stosowne wyjaśnienia w odniesieniu do poszczególnych wniosków i postulatów wskazanych w powyższej korespondencji:

Lista podmiotów, które uzyskały dofinansowanie w związku ze skupem zboża jawna i publicznie dostępna, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o finansach publicznych.

Jawność informacji na temat podmiotów uzyskujących dotację rządową na prowadzenie skupu, w tym eksportu oraz przetwarzania płodów rolnych.

Pomoc w związku ze sprzedażą zbóż, rzepaku lub rzepiku skierowana jest do rolników i wynika z przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (§13zt i §13zw) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 2023 r. w sprawie realizacji przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zadań związanych z ustanowieniem środka wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych

dla sektorów zbóż i nasion oleistych¹. W celu zapewnienia, że pomoc trafi do rolników i będzie dotyczyła zbóż przez nich wyprodukowanych, wnioskujący o wsparcie rolnicy muszą udokumentować tę sprzedaż fakturami VAT, w tym fakturami VAT RR. Ponadto pomoc przysługuje maksymalnie do powierzchni upraw zbóż, rzepaku lub rzepiku zatwierdzonej do jednolitej płatności obszarowej za 2022 r. w odniesieniu do danego rolnika. Każdy wniosek wraz z załącznikami jest indywidualnie rozpatrywany przez ARiMR pod kątem kwalifikowalności do udzielenia pomocy. Ponieważ pomoc dotyczy indywidualnych rolników, nie przewiduje się publikacji ich danych, m.in. ze względu na ochronę danych osobowych.

Jawności listy podmiotów, które będą skupować, przetwarzać lub eksportować zboże zakupione z wykorzystaniem środków publicznych.

Ujawnienie listy firm, które kupowały zboże techniczne z Ukrainy.

W odpowiedzi na zapytanie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Krajowa Administracja Skarbowa (KAS) poinformowała, że zgodnie z art. 95b ust. 1 ustawy z dnia 19 marca 2004 r. – Prawo celne², indywidualne dane zawarte w zgłoszeniu celnym oraz innych dokumentach składanych przez zgłaszającego objęte są tajemnicą celną.

Zgodnie z art. 95b ust. 7 ww. ustawy zakres podmiotów, którym mogą być udostępnione informacje objęte tajemnicą celną określony jest w art. 298 i art. 299 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa³. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych nie są wymienione w tym katalogu. Wobec powyższego nie jest możliwe przekazanie informacji odnośnie firm dokonujących importu oraz przekazanie do publicznej wiadomości informacji o tych firmach.

W odniesieniu do przywozu zboża technicznego z Ukrainy informuję, że przywóz zbóż z przeznaczeniem technicznym/przemysłowym nie był (nie jest) zakazany ani przez przepisy prawa unijnego ani krajowego. Dopiero zmiana przeznaczenia na rynku wewnętrznym może prowadzić do naruszenia przepisów prawa żywnościowego. Już od stycznia 2023 r. KAS przeprowadziła szereg kontroli celno-skarbowych w zakresie rzeczywistego wykorzystania sprowadzonego zboża deklarowanego jako techniczne. Obecnie toczą się postępowania w sprawach o tzw. oszustwa celne.

W 2022 r. zaimportowano do Polski z Ukrainy ok. 100 tys. zbóż deklarowanych jako techniczne, w porównaniu do 2,45 mln ton przywiezionych zbóż z Ukrainy ogółem.

W celu ukrócenia tego zjawiska już w grudniu 2022 r. wprowadzono regulacje, zgodnie

---

¹ Dz. U. poz. 762, z późn. zm.

² Dz. U. z 2004 r. Nr 68, poz. 622, z późn. zm.

³ Dz. U. z 1997 r. Nr 137, poz. 926, z późn. zm.

z którymi, wszystkie przesyłki zbóż, w tym deklarowanych jako techniczne, przewożone przez polsko-ukraińskie przejścia graniczne do Polski, mają być poddawane obowiązkowej kontroli celnej, wykonywanej przez organy celne. W każdym przypadku przesyłki zbóż były i są kierowane do granicznej kontroli każdej Inspekcji. Żadna przesyłka zbóż nie może opuścić przejścia granicznego bez zajęcia stanowiska przez ww. właściwe Inspekcje.

Wyjaśnienie dlaczego produkty rolne wpuszczane na obszar Unii Europejskiej przez naszą wschodnią granicę nie były badane pod kątem spełniania unijnych wymogów sanitarnych i weterynaryjnych, które muszą spełniać rolnicy i przetwórcy w krajach Unii Europejskiej.

Pełne zaangażowanie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo żywnościowe (24h/dobę, 7 dni w tygodniu), w tym kontroli jakości wwożonych płodów i produktów rolnych zgodnie z obowiązującymi normami.

Produkty rolno-spożywcze przywożone do UE, nie tylko z Ukrainy, podlegają kontroli przez właściwe służby. Na polsko-ukraińskich przejściach granicznych prowadzone są kontrole urzędowe zboża przywożonego na cele spożywcze, paszowe oraz przeznaczonego do siewu:

- 1) zboża przeznaczone do siewu (materiał siewny) – kontrolą takiego materiału zajmuje się Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa;
- 2) zboża przeznaczone na cele spożywcze – kontrolę sprawują organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej;
- 3) zboża przeznaczone na cele paszowe – kontrolę realizują organy Inspekcji Weterynaryjnej. Celem kontroli jest sprawdzenie (w tym poprzez próbkobranie do badań laboratoryjnych), czy przesyłki tego rodzaju zbóż spełniają wymagania z zakresu bezpieczeństwa pasz.

Partia zboża niespełniająca wymogów zwartych w przepisach UE, nie może zostać wykorzystana jako materiał siewny oraz nie może zostać przeznaczona na cele spożywcze i paszowe.

Taki materiał może zostać wykorzystany wyłącznie poza łańcuchem żywnościowym jako np.:

- 1) surowiec opałowy np.: wykorzystywany w biogazowniach, bezpośrednio spalany w piecach podmiotów indywidualnych czy użytkowany do produkcji brykietu/pelletu;
- 2) surowiec przeznaczony do produkcji bioetanolu na cele energetyczne;
- 3) surowiec przeznaczony do produkcji etanolu technicznego wykorzystywanego na cele medyczne, kosmetyczne lub biobójcze.

W przypadku wykrycia nieuprawnionego użycia takiego zboża np. do celów paszowych, organy urzędowej kontroli (m.in. Inspekcja Weterynaryjna) podejmują działania zmierzające do wycofania partii produktu wyprodukowanego z użyciem takich surowców, a także kierują stosowne zawiadomienia do organów ścigania.

Inspekcja Weterynaryjna kontroluje import:

- 1) produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi oraz ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi (w tym pasz zawierających elementy pochodzenia zwierzęcego);
- 2) zbóż przeznaczonych na cele paszowe oraz innych pasz (niezawierających tkanek zwierząt).

Graniczny lekarz weterynarii jest organem właściwym do prowadzenia urzędowej kontroli przywożonych na terytorium Unii Europejskiej przesyłek:

- 1) produktów pochodzenia zwierzęcego - zgodnie z art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej⁴;
- 2) pasz i zbóż przeznaczonych na cele paszowe z zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach⁵.

Organy urzędowej kontroli w oparciu o przepisy rozporządzenia (UE) nr 2017/625⁶ prowadzą:

- 1) kontrolę dokumentów – weryfikacja świadectw urzędowych, poświadczeń urzędowych oraz innych dokumentów, w tym dokumentów o charakterze handlowym, które muszą towarzyszyć przesyłce;
- 2) kontrolę identyfikacji – sprawdzenie, czy zawartość i oznakowanie przesyłki, plomby i środki transportu odpowiadają informacjom zawartym w świadectwach urzędowych, poświadczeniach urzędowych lub innych dokumentach towarzyszących przesyłce;

---

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 2629, z późn.zm.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1149

⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. Urz. UE L 95 z 07.04.2017, str. 1, z późn. zm.)

3) kontrolę bezpośrednią – inspekcja towarów oraz w stosownych przypadkach oględziny opakowania, środków transportu, oznakowania i temperatury, a także pobieranie próbek do analiz, badania lub diagnostyki oraz inne kontrole niezbędne do sprawdzenia zgodności z przepisami prawa.

Urzędowa kontrola produktów pochodzenia zwierzęcego przywożonych z państw trzecich odbywa się na zasadach określonych w przepisach Unii Europejskiej. Wszystkie przesyłki żywności i innych produktów pochodzenia zwierzęcego przywożone z Ukrainy oraz innych państw trzecich na terytorium RP podlegają urzędowej kontroli w punktach kontroli granicznej zgodnie z przepisami UE. Przesyłka zawierająca produkty pochodzenia zwierzęcego musi być zgodna z wymogami unijnego prawa lub warunkami uznanymi przez Unię Europejską. Komisja Europejska zatwierdza dane państwo trzecie do wprowadzania swoich towarów na wspólnotowy rynek, dopiero po przekazaniu stosownych dowodów i gwarancji, że zwierzęta i towary z danego państwa trzeciego spełniają wymogi UE.

Każda taka przesyłka podlega kontroli dokumentacji, natomiast kontrole identyfikacji i kontrole bezpośrednie są przeprowadzane z częstotliwością, określoną w przepisach UE zgodnie z analizą ryzyka. W ramach kontroli bezpośredniej pobierane są wrywkowo próby do badań laboratoryjnych, m.in. w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych, chemicznych, pozostałości leków weterynaryjnych oraz skażeń radioaktywnych. Dotychczas przeprowadzone kontrole ww. przesyłek nie wykazały, aby żywność pochodzenia zwierzęcego przywożona z Ukrainy lub innych państw trzecich, stanowiła zagrożenie dla zdrowia i życia polskich konsumentów.

Po przeprowadzeniu kontroli urzędowej, graniczny lekarz weterynarii wydaje decyzję w odniesieniu do importowanego towaru, wskazując w niej, czy zostały spełnione wymogi obowiązujących przepisów, a w odpowiednich przypadkach – stosownej procedury celnej. Decyzja ma postać dokumentu stanowiącego, dla osoby bądź podmiotu odpowiedzialnego za przesyłkę oraz organów urzędowych zaangażowanych w kontrole przywózowe towarów, potwierdzenie przeprowadzenia kontroli urzędowej.

Reasumując, w przypadku gdy importowana z państwa trzeciego przesyłka nie spełnia wymagań przywózowych (stwierdzenie uchybień, nieprawidłowości, niezgodne wyniki badań laboratoryjnych, błędne oznakowanie lub brak oznakowania produktu), organy urzędowej kontroli na granicy podejmują działania mające na celu niedopuszczenie do wykorzystania, w żywieniu ludzi lub zwierząt, zakwestionowanego produktu – nie zostaje wydana decyzja zezwalająca na wwóz na terytorium UE, towar nie jest dopuszczony do obrotu, a przesyłka

podlega odesłaniu do państwa pochodzenia lub zniszczeniu na koszt osoby/podmiotu odpowiedzialnego za przesyłkę.

W ramach zaangażowania Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zapewnienie bezpieczeństwa wwożonych na teren Unii Europejskiej artykułów rolno-spożywczych podejmowane są działania wspierające kontrole prowadzone przez Państwową Inspekcją Sanitarną nadzorowaną przez Ministra Zdrowia. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi finansuje bowiem badania próbek pobieranych przez Państwową Inspekcją Sanitarną w ramach monitoringu importowanej żywności pod kątem pozostałości środków ochrony roślin. Próbkę badane są w ramach dotacji celowej udzielanej dla Instytutu Ogrodnictwa – Państwowego Instytutu Badawczego w Skierniewicach, ze środków Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W ramach tej współpracy corocznie badanych jest 500 próbek towarów pochodzących z importu, w tym z Ukrainy. W roku bieżącym zaplanowano w ramach ww. współpracy sfinansowanie badania pod kątem pozostałości środków ochrony roślin dodatkowych 1800 próbek pobranych z pochodzących z Ukrainy płodów rolnych i produktów spożywczych.

Oszacowanie przez Rząd RP niezbędnej wielkości produkcji rolnej, która gwarantować będzie bezpieczeństwo żywnościowe obywateli oraz przypuszczalnej ilości produktów rolnych, które możemy wyeksportować.

Zagwarantowanie cen na produkty rolne na poziomie opłacalności.

Opracowanie przez Ministerstwo Rolnictwa szacunków wskazujących zakres produkcji oraz realizowanych mechanizmów gwarantujących bezpieczeństwo żywnościowe kraju, z uwzględnieniem gwarancji funkcjonowania rodzimych producentów rolnych.

W związku z trudną sytuacją na rynku spowodowaną agresją Rosji na Ukrainę przygotowano dla rolników pakiet pomocowy, zgodnie z którym udzielane jest im największe w historii wsparcie w celu poprawy dochodowości ich gospodarstw. Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej MRiRW w zakładce Aktualności oraz pod linkiem:

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/konkretydlapolskiejwsi>.

Ponadto, przygotowane zostały nowe rozwiązania w zakresie pomocy rolnikom. Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 23 sierpnia 2023 r. podjęła kierunkowe decyzje dotyczące tej pomocy. Dotyczą one, m.in. następujących kwestii:

- 1) rozdzielenia produkcji roślinnej od zwierzęcej przy szacowaniu strat suszowych, co jest istotne dla hodowców krów mlecznych;
- 2) wydłużenia terminu składania wniosków w ramach programu Locha+ do dnia 15 września br.;

- 3) skupu masła i mleka odtłuszczonego w proszku przez Agencję Rezerw Strategicznych;
- 4) wznowienia przez dwie spółki Skarbu Państwa skupu malin;
- 5) zwiększenia budżetu Programu dla szkół z przeznaczeniem na sok malinowy i sok jabłkowy.

Podjęcie działań na rzecz ograniczenia śladu węglowego w rolnictwie.

Jednym z najważniejszych narzędzi służących promowaniu działań na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych w rolnictwie wykorzystywanym w Polsce jest wsparcie finansowe w ramach Wspólnej Polityki Rolnej (WPR).

W sierpniu 2022 r. zaakceptowany został przez Komisję Europejską polski Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR), który określa zasady realizacji tej polityki na najbliższe lata. W obecnym okresie programowania zaproponowane wsparcie dla rolników jest w jeszcze większym stopniu niż poprzednio związane z promowaniem działań wspierających środowisko oraz klimat.

Zaplanowane w PS WPR interwencje zostały zaprojektowane w taki sposób, aby z jednej strony możliwe było utrzymanie potencjału produkcyjnego polskiego rolnictwa i tym samym zachowanie bezpieczeństwa żywnościowego, a z drugiej, aby wspierana była realizacja m.in. celów klimatycznych zakładających ograniczenie emisji GHG.

Rola sektora rolnego w zakresie łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich, w szczególności przez zredukowanie emisji gazów cieplarnianych, obejmuje wdrażanie i rozwój zrównoważonych i innowacyjnych praktyk i technologii. Ograniczenie emisji oraz sekwestracja dwutlenku węgla z rolnictwa odbywa się poprzez kilka różnych działań i interwencji w ramach PS WPR.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że rolnicy wnioskujący o przyznanie płatności bezpośrednich, jak również wybranych płatności w ramach II filara WPR, którzy chcą uzyskać te płatności w pełnej wysokości zobowiązani są do przestrzegania norm i wymogów warunkowości. Normy i wymogi w ramach warunkowości, podobnie, jak dotychczas w ramach zasady wzajemnej zgodności, odnoszą się m.in. do praktyk związanych z ochroną środowiska i klimatu.

W ramach ekoschematów, czyli dodatkowych dobrowolnych płatności dla rolników, Polska wdrożyła, m.in. ekoschemat *Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi*, którego celem jest wsparcie praktyk rolniczych, które zwiększają składowanie węgla w glebie, magazynują CO₂ z atmosfery w roślinach i zmniejszają jego emisję. Rolnik spośród 8 praktyk może wybrać te, które najbardziej odpowiadają jego potrzebom, a tym samym przełożą się na

dochody rolnicze poprzez zwiększenie żyzności gleby, racjonalne nawożenie, poprawę jakości plonów. Wsparciem w ramach ekoschematu *Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi* objęte są następujące praktyki:

- Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt;
- Międzyplony ozime/wsiewki śródplonowe;
- Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem;
- Zróżnicowana struktura upraw;
- Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od aplikacji;
- Stosowanie płynnych nawozów naturalnych innymi metodami niż rozbryzgowo;
- Uprozczone systemy uprawy;
- Wymieszanie słomy z glebą.

Utrzymanie szerokiego wachlarza praktyk powoduje, że są one możliwe do wdrożenia przez gospodarstwa o różnym typie produkcji, czy wielkości. Ma to na celu umożliwienie ich realizacji przez jak największą liczbę rolników, na jak największej powierzchni, żeby poprzez efekt skali osiągnąć jak największy pozytywny efekt dla środowiska i klimatu.

W PS WPR uwzględniono również inne interwencje, które w sposób bezpośredni lub pośredni służą ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych. Na przykład w ramach ekoschematu *Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych* ochroną zostaną objęte trwałe użytki zielone charakteryzujące się znaczą zawartością węgla w glebie. Utrzymanie wody na tych terenach pozwoli przeciwdziałać utracie nagromadzonego węgla. W ramach II filara WPR rolnicy mogą otrzymywać wsparcie z tytułu zalesień, zadrzewień śródpolnych oraz prowadzenia produkcji rolniczej w systemach rolno-leśnych, które przyczyniają się do zwiększania pochłaniania i magazynowania węgla. Wsparcie to zostało wdrożone ze względu na korzystne oddziaływanie takich form gospodarowania zarówno w obszarze redukcji emisji gazów cieplarnianych i zwiększania zawartości materii organicznej w glebie, jak i ochrony bioróżnorodności, poprawy zasobów wodnych, ochronę wód powierzchniowych i zapobiegania erozji.

Wymienione wyżej interwencje PS WPR są przykładami działań, które wpisują się w koncepcję ograniczania śladu węglowego w rolnictwie. Ich wdrażanie oznacza bowiem zwiększenie sekwestracji węgla w glebach i ograniczenie emisji gazowych związków węgla oraz innych gazów cieplarnianych do atmosfery.

Rozpoczęcie w naszym kraju dyskusji nad przyszłą Wspólną Polityką Rolną UE po roku 2027.

Rozpoczynając dyskusję nad przyszłą WPR należy brać pod uwagę, że obejmie ona prawdopodobnie Ukrainę i Mołdawię. Ten fakt musi być elementem strategicznej refleksji nad przyszłymi rozwiązaniami. Już teraz myślimy nad wypracowaniem długoterminowych rozwiązań, które pomogą unijnemu rolnictwu dostosować się do funkcjonowania w warunkach, jakie przyniesie możliwe rozszerzenie UE. Niezbędne są instrumenty wspierające dostosowanie strukturalne unijnego rolnictwa, uwzględniające zwłaszcza potrzeby krajów bezpośrednio graniczących z przyszłymi nowymi członkami UE.

MRiRW śledzi rozwój dyskusji na temat przyszłości WPR na forum UE. Uproszczenie jest jedną z ważnych kwestii, które trzeba brać pod uwagę w refleksji nad przyszłą WPR. Zdaniem MRiRW jednym z elementów uproszczenia byłoby bardziej ogólne podejście do programowania. Krótsze plany strategiczne będą z korzyścią dla beneficjentów i administracji.

Z zadowoleniem odnotowujemy, że COPA-COGECA widzi konieczność utrzymania WPR jako silnej polityki europejskiej, z silnym finansowaniem, a także podkreśla aktualność i znaczenie celów tej polityki określone w Traktacie.

MRiRW śledzi rozwój dyskusji na temat przyszłości WPR na forum UE. Wspierało też polskie organizacje rolnicze reprezentowane w COPA-COGECA w ramach konsultacji wstępnego projektu refleksji COPA-COGECA na temat WPR po 2027 r.

Wzmocnienie roli samorządu rolniczego w procesie kształtowania polityki rolnej państwa. Wszystkie decyzje dotyczące rolnictwa powinny być konsultowane z samorządem rolników. Zwiększenie kompetencji oraz prowadzenia dialogu z samorządem rolniczym, którego opinie winny mieć moc wiążącą. Nikt lepiej nie zna się na rolnictwie niż rolnicy, tworzący samorząd rolniczy.

MRiRW dostrzega niezwykle istotną wagę udziału samorządu rolniczego w procesie kształtowania polityki rolnej państwa. Każda sugestia kierowana do MRiRW jest ważna i służy poprawie jakości decyzji i legislacji.

Od początku 2023 r. rozpoczęto wdrażanie PS WPR 2023-2027. Wdrażanie Planu poprzedzone było wieloletnią pracą nad przygotowaniem dokumentu. Został on wypracowany na podstawie doświadczeń płynących z dotychczasowego wdrażania wspólnej polityki rolnej.

Po przygotowaniu pierwszego projektu PS WPR 2023-2027, w dniu 18 grudnia 2020 r. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi skierował go do konsultacji publicznych.

Konsultacje pierwszego projektu początkowo zaplanowane zostały w okresie od dnia 18 grudnia 2020 r. do dnia 15 lutego 2021 r. Po publikacji dokumentu, szybko okazało się, że spotkał się on z dużym zainteresowaniem. W związku z tym Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi, podjął decyzję o pozostawieniu aktywnego formularza na stronie poświęconej konsultacjom, umożliwiając jak największej liczbie zainteresowanych dostęp do komentowania dokumentu. W związku z tym, faktyczny okres I etapu konsultacji społecznych trwał od dnia 18 grudnia 2020 r. do dnia 1 lipca 2021 r.

Informacje o rozpoczęciu konsultacji publicznych pierwszej wersji projektu Planu zostały rozpowszechnione w mediach ogólnokrajowych (radio, TV, Internet, social media) oraz branżowych (m. in. Agrobiznes, TopAgrar, FARMER, AgroFakt, AgroNews). Ponadto informacje zostały rozesłane do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR), Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR), Krajowej Radzie Izb Rolniczych (KRIR), Lokalnych Grup Działania (LGD) oraz Rady Dialogu Społecznego (RDS), aby rozpowszechnić je w lokalnych środowiskach, tak żeby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców.

Konsultacje nad tym niezwykle ważnym dokumentem odbywały się w szczególnie trudnych i niespotykanych dotąd okolicznościach, tj. w stanie pandemii wywołanej rozprzestrzenieniem się wirusa SARS-CoV-2. Z uwagi na panujące obostrzenia sanitarne, możliwości przeprowadzenia konsultacji społecznych w sposób tradycyjny, np. poprzez organizację spotkań stacjonarnych, zostały bardzo mocno ograniczone, a wręcz stały się momentami niemożliwe do zrealizowania. W związku z tym, wychodząc naprzeciw wyzwaniom oraz mając na względzie istotną rolę wszystkich sugestii obywatelskich, na potrzeby przeprowadzenia konsultacji została stworzona dedykowana strona internetowa na portalu gov.pl. Na tej stronie opublikowane zostały kolejne wersje projektu Planu wraz ze wszystkimi załącznikami oraz udostępniony został formularz ankietowy, tzw. webankieta, za pośrednictwem której, wszystkie zainteresowane strony mogły zgłaszać uwagi i komentarze do poszczególnych części dokumentu. Poza tym, na stronie zamieszczone zostały podstawowe informacje wyjaśniające kontekst opracowywanego Planu.

Przeanalizowano także postulaty zgłoszone do projektu Planu, które wpłynęły do MRiRW z pominięciem formularza dedykowanego konsultacjom.

Od początku prac nad projektem Planu, mimo trwającej pandemii, zorganizowano ponad 200 spotkań, w tym od momentu rozpoczęcia konsultacji publicznych odbyło się kilkadziesiąt spotkań konsultacyjnych, głównie w formule on-line. Objęły one zakresem, m.in. takie obszary

tematyczne jak: dochody rolników, interwencje sektorowe, konkurencyjność gospodarstw – konsolidacja, EPI, środowisko i klimat, strategia dla młodych, Leader, Smart Village, zdrowa, bezpieczna żywność oraz dobrostan zwierząt, transfer wiedzy, cyfryzacja oraz doradztwo – AKIS, czy zarządzanie ryzykiem. Dzięki temu możliwe było omówienie, z udziałem zewnętrznych przedstawicieli różnych środowisk, ekspertów i interesariuszy, m.in. zakresu wsparcia gospodarstw rolnych, ekoschematów, dobrostanu zwierząt, definicji aktywnego rolnika, doradztwa, czy różnych form współpracy dla skracania łańcuchów dostaw.

Ostatnim etapem konsultacji kolejnego projektu PS WPR 2023-2027 były konsultacje publiczne prowadzone w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Planu. Ten etap konsultacji zakończył się w dniu 25 listopada 2021 r.

Przez wiele tygodni w MRiRW trwały intensywne prace skoncentrowane na analizie zgłoszonych uwag, komentarzy i opinii. Podjęto starania polegające na wypracowaniu najbardziej wyważonych rozwiązań, które umożliwiają uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb obywateli, grup, środowisk i instytucji społeczeństwa obywatelskiego.

W każdym, z powyżej opisanych etapów opracowywania Planu, mógł brać udział także samorząd rolniczy. Warto wspomnieć, że aktywnie uczestniczyły w pracach m. in. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego, organizacje rolnicze, instytucje związane z sektorem rolniczym. Prace nad Planem były także przedmiotem uwagi przedstawicieli (także samorząd rolniczy) w Komitetach Monitorujących zarówno PROW 2014-2020 jak i PS WPR 2023-2027.

Po zakończeniu konsultacji ostatniego projektu Planu, analizę zgłoszonych uwag przeprowadziły zespoły eksperckie zaangażowane w proces programowania Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W efekcie tej pracy, w ostatecznej wersji projektu Planu uwzględniono, lub częściowo uwzględniono, szereg sugestii.

Stosowanie prawa w kwestii hałasu do późnych godzin podczas prac polowych związanych z różnymi zabiegami agrotechnicznymi.

W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi analizowane są wszystkie napływające sygnały dotyczące, m.in. penalizowania działań w związku z wykonywaniem prac w gospodarstwach rolnych, zwłaszcza w okresie żniw, w godzinach porannych lub nocnych ale również w zakresie zapachów. Jest oczywiste, że warunki pracy na wsi są specyficzne, a prowadzenie działalności rolniczej może wywoływać pewne uciążliwości. Należy jednak pamiętać, że

podstawową funkcją obszarów wiejskich jest funkcja produkcyjna, umożliwiająca zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego kraju.

Wykonywanie rutynowych prac polowych w porze nocnej jest zgodne z prawem. Praca rolnicza, niezależnie od skutku, który niekiedy wywołuje w postaci hałasu nie jest czynem społecznie szkodliwym, a tym samym zakłóceniem porządku publicznego. Jest efektem koniecznej działalności gospodarczej, potrzebnej ogółowi społeczeństwa. Nie jest sprzeczne w żaden sposób z obowiązującymi na wsi normami.

Złożoność zagadnienia oraz konieczność wypracowania rozwiązań, które będą równoważyć interesy różnych grup, wymaga prowadzenia prac analitycznych we współpracy z wszystkimi zainteresowanymi stronami.

Zgodne z faktami przekazu rzetelnego na temat sytuacji w rolnictwie.

Szybkie uruchomienie kredytów 2% i uproszczenia form ich pozyskania.

W 2023 r. wprowadzono możliwość udzielania:

- 1) pomocy dla producentów, którzy sprzedali pszenicę, grykę lub kukurydzę od dnia 1 grudnia 2022 do dnia 14 kwietnia 2023 r.;
- 2) pomocy dla producentów, którzy sprzedali pszenicę lub grykę od dnia 15 kwietnia do dnia 15 lipca 2023 r.;
- 3) dopłat do nawozów mineralnych innych niż wapno nawozowe i wapno nawozowe zawierające magnez;
- 4) kredytów tzw. płynnościowych dla producentów rolnych (kredyty są oprocentowane dla kredytobiorców na poziomie 2% w skali roku. Dopłaty do powyższych kredytów będą stosowane przez okres nie dłuższy niż 60 miesięcy, kwota kredytów bankowych objętych pomocą udzielonych producentowi rolnemu nie może przekroczyć kwoty:
  - 100 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni nie większej niż 50 ha użytków rolnych,
  - 200 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 50 ha i nie większej niż 100 ha użytków rolnych,
  - 400 000 zł – gdy producent rolny prowadzi gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym o powierzchni powyżej 100 ha użytków rolnych.

Kredyty te mogą być udzielane do dnia 31 grudnia 2023 r.

Planowany budżet całego programu wynosi 1,6 mld, w tym w bieżącym roku 400 mln zł.

- 5) dopłat do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany w plonie głównym (pomoc polega na stosowaniu dopłat do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych w plonie głównym materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany gatunków roślin uprawnych.

Zgodnie z przepisami, ARiMR będzie udzielała pomocy producentowi rolnemu, który m.in.:

- zakupił od dnia 15 lipca 2022 r. do dnia 15 czerwca 2023 r. materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany gatunków roślin uprawnych;
- złożył w 2023 r. wniosek o przyznanie płatności bezpośrednich, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027;
- posiada gospodarstwo rolne w rozumieniu przepisów o podatku rolnym;
- nie złożył w 2023 r. wniosku o dopłatę, o której mowa w art. 40d ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o organizacji niektórych rynków rolnych⁷.

Do wniosku dołącza się kopie faktur VAT lub ich duplikaty potwierdzające zakup od dnia 15 lipca 2022 r. do dnia 15 czerwca 2023 r. materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany gatunków roślin uprawnych.

Wysokość pomocy ustala się jako iloczyn stawki tej pomocy i deklarowanej przez producenta rolnego we wniosku powierzchni gruntów ornych nie większej niż 50 ha obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany gatunków roślin uprawnych, z wyłączeniem upraw przeznaczonych na przedplon lub poplon.

Stawki pomocy wynoszą:

- a) 200 zł na 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych zbożami i mieszankami zbożowymi lub mieszankami pastewnymi;
- b) 300 zł na 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych roślinami strączkowymi z wyłączeniem soi;
- c) 500 zł na 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych soją;
- d) 1200 zł na 1 ha powierzchni gruntów ornych obsadzonych ziemniakami.

Wnioski o pomoc składane mogły być do dnia 14 sierpnia 2023 r.

---

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 287 i 412

Planowany limit wydatków to 210 mln zł.

W przypadku gdy ze złożonych wniosków będzie wynikać, że zapotrzebowanie na pomoc przekroczy łącznie kwotę 210 mln zł, do obliczenia wysokości tej pomocy będzie zastosowany współczynnik korygujący.

6) pomocy dla producentów rolnych, którzy zgłosili do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) do dnia 31 sierpnia 2023 r. oznakowanie świń urodzonych w ich gospodarstwie od dnia 15 marca 2023 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r. (pomoc będzie udzielana na wniosek producenta rolnego złożony do dnia 31 sierpnia 2023 r. do biura powiatowego ARiMR właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta świń. Wniosek o pomoc zawierał będzie tylko niezbędne dane do uruchomienia pomocy, takie jak:

- 1) imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres producenta świń ubiegającego się o pomoc;
- 2) numer identyfikacyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) oraz numer identyfikacji podatkowej (NIP) producenta świń ubiegającego się o pomoc, jeżeli został nadany, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających numeru PESEL – numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 3) oświadczenie producenta świń o:
  - a) zagrożeniu utratą płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy,
  - b) dokonaniu w terminie do dnia 31 sierpnia 2023 r. zgłoszeń oznakowania świń urodzonych w gospodarstwie od dnia 15 marca 2023 r. do dnia 15 sierpnia 2023 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Pomoc będzie wynosiła 100 zł do każdej sztuki świni, jednak nie więcej niż 500,000 zł dla producenta świń.

Planowany limit wydatków to 500 mln zł.

7) dopłat do oprocentowania kredytów zaciągniętych przez podmiot prowadzący działalność w zakresie obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych, o którym mowa w przepisach o nasiennictwie lub podmiot prowadzący działalność w zakresie obrotu lub skupu zbóż lub skupu lub mrożenia owoców miękkich (pomoc przysługiwać będzie jeżeli

ww. wnioskodawca nabył zboża w okresie od dnia 15 maja 2023 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r. lub owoce miękkie w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 30 września 2023 r. od:

- a) producenta rolnego, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, lub
- b) podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu lub skupu zbóż lub skupu owoców miękkich, który nabywa zboża lub owoce miękkie od producenta rolnego, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Pomoc będzie polegała na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 18 miesięcy dopłat do oprocentowania kredytów bankowych na utrzymanie płynności finansowej, zaciągniętych do dnia 15 października 2023 r., przy czym kwoty kredytów bankowych dla podmiotu prowadzącego działalność w zakresie obrotu zbożami lub skupu zbóż lub obrotu materiałem siewnym roślin rolniczych, o którym mowa w przepisach o nasiennictwie, lub skupu lub mrożenia owoców miękkich objęte pomocą nie mogą przekroczyć kwoty 40 mln zł i jednocześnie:

- 1) kwoty, za którą zostały skupione nasiona roślin rolniczych z plantacji nasiennych w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 15 października 2023 r. – w przypadku podmiotów prowadzących obrót materiałem siewnym roślin rolniczych lub
- 2) kwoty, za którą zostały skupione zboża w okresie od dnia 15 maja 2023 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r. lub
- 3) kwoty, za którą zostały skupione owoce miękkie w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 30 września 2023 r., w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu owoców miękkich albo
- 4) sumy iloczynu liczby ton skupionych owoców miękkich i kwoty 2000 zł oraz kwoty, za którą zostały skupione owoce miękkie w okresie od dnia 1 czerwca 2023 r. do dnia 30 września 2023 r., w przypadku podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu i mrożenia owoców miękkich.

Oprocentowanie należne bankowi będzie płacone przez:

- 1) kredytobiorcę w wysokości 2%;

2) Agencję - w pozostałej części.

Do wniosku o udzielenie kredytu bankowego, do którego jest stosowana pomoc, producent rolny będzie zobowiązany dołączyć oświadczenie, że ubiega się o kredyt w celu poprawy płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy oraz, że nie ubiegał się w 2023 r. o inną pomoc w związku ze skupem zbóż.

Planowany limit wydatków to 781 mln zł.

Ponadto, przesłano do notyfikacji Komisji Europejskiej jako zgodne z *Komunikatem Komisji Tymczasowe ramy środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki po agresji Rosji wobec Ukrainy* następujące programy pomocy, które będzie można uruchomić po pozytywnej decyzji Komisji:

- 8) dofinansowania transportu zbóż lub rzepaku do portów nadbałtyckich (zgodnie z przepisami, ARiMR będzie udzielała pomocy:
  - a) producentowi rolnemu będącemu producentem zbóż lub rzepaku, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności,
  - b) podmiotowi, który nabył od producenta rolnego zboża lub rzepak w celu dalszej odsprzedaży

- którym zagraża utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy.

Wniosek o pomoc będzie można składać do dnia 15 września 2023 r.

Do wniosku dołącza się kopie faktur za usługi transportu zbóż lub rzepaku do portu nadbałtyckiego wraz z dokumentem potwierdzającym dostawę zbóż lub rzepaku do portu nadbałtyckiego.

Wysokość pomocy ustala się jako iloczyn stawki pomocy i liczby ton zbóż lub rzepaku przewiezionych do portów nadbałtyckich od dnia 1 lutego 2023 r. do dnia 31 sierpnia 2023 r.

Wysokość stawki wynosi za tonę zbóż i rzepaku przewiezionych do portów nadbałtyckich z województwa:

- 1) warmińsko-mazurskiego, pomorskiego i zachodniopomorskiego - 100 zł;

- 2) lubuskiego, wielkopolskiego, kujawsko-pomorskiego, łódzkiego, mazowieckiego i podlaskiego - 150 zł;
- 3) lubelskiego, podkarpackiego, małopolskiego, śląskiego, świętokrzyskiego, opolskiego i dolnośląskiego - 200 zł.

Planowany limit wydatków to 400 mln zł.

- 9) pomoc dla podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu lub obrotu zbożem, które poniosły dodatkowe koszty w wyniku braku stabilizacji na rynku kukurydzy (o pomoc będzie mógł ubiegać się podmiot prowadzący działalność w zakresie skupu lub obrotu zbożem, który nabył od producenta rolnego, któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności będącego producentem kukurydzy, od dnia 15 września 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. kukurydzę, która nie została poddana procesowi suszenia (mokrą kukurydzę).

Pomoc przyznawana będzie na wniosek podmiotu złożony w ARiMR do dnia 29 września 2023 r.

Wniosek będzie musiał zawierać m.in. oświadczenie o zakupie kukurydzy mokrej w okresie do dnia 15 września 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. oraz oświadczenie o dokonaniu sprzedaży kukurydzy po dniu 15 marca 2023 r.

Do wniosku należy dołączyć również kopie faktur VAT potwierdzające nabycie i sprzedaż kukurydzy w ww. terminach.

Stawka pomocy będzie wynosiła 200 zł za tonę kukurydzy.

Wysokość pomocy to iloczyn stawki pomocy i liczby ton mokrej kukurydzy nabytej od dnia 15 września 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r., która nie może być większa od iloczynu liczby ton kukurydzy sprzedanej po dniu 15 marca 2023 r. i współczynnika 1,25.

Planowany limit wydatków to 240 mln zł. W przypadku, gdy ze złożonych wniosków będzie wynikać, że zapotrzebowanie na pomoc przekroczy łącznie kwotę 240 mln zł, do obliczenia wysokości tej pomocy będzie zastosowany współczynnik korygujący.

Przestrzeżenie zakazu importu pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika, na który jest zgoda Komisji Europejskiej.

W związku z negocjacjami z Komisją Europejską prowadzonymi m.in. przez Polskę, w dniu 2 maja 2023 r. weszło w życie rozporządzenie Komisji Europejskiej (UE) nr 2023/903 wprowadzające środki zapobiegawcze dotyczące niektórych produktów pochodzących

z Ukrainy, a następnie również pod wpływem nacisku m.in. Polski, w dniu 5 czerwca 2023 r. - rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/1100. Zgodnie z tymi przepisami, produkty takie jak pszenica, kukurydza, rzepak, słonecznik, objęte są tymczasowym zakazem importu z Ukrainy do Polski, Rumunii, na Węgry, do Słowacji i Bułgarii. Możliwy jest tylko przywóz nasion do siewu. Zakaz importu ww. produktów obowiązuje do 15 września br., dlatego też zabiegaliśmy na forum UE o przedłużenie tego zakazu. W dniu 19 lipca 2023 r. w Warszawie, Ministrowie ww. państw członkowskich podpisali wspólne stanowisko w sprawie utrzymującej się trudnej sytuacji na rynkach rolnych w związku z agresją Rosji na Ukrainę oraz konieczności przedłużenia zakazu przywozu pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika z Ukrainy do tych krajów po dniu 15 września 2023 r. Stanowisko zostało zaprezentowane na Radzie UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w Brukseli.

Wraz z wprowadzeniem ww. zakazu przywóz zbóż z Ukrainy znacząco spadł. Podczas, gdy od stycznia do marca br. (przed wprowadzeniem zakazu) średnio do Polski importowano 105 tys. ton pszenicy, w maju br. przywóz wyniósł 7,9 tys. ton (wówczas jeszcze był dozwolony przywóz na podstawie wcześniej podpisanych umów na dostawę), a w czerwcu br. - 1,4 tys. ton (możliwy był przywóz tylko materiału siewnego). W przypadku kukurydzy w I kwartale br. importowano do kraju średnio miesięcznie 177 tys. ton, podczas gdy w maju 21 tys. ton, a w czerwcu 5,5 tys. ton.

Rada Ministrów w dniu 12 września br. podjęła decyzję o przedłużeniu zakazu wjazdu ukraińskiego zboża na teren Polski po dniu 15 września br. Ma to na celu przeciwdziałanie gwałtownemu i niekontrolowanemu wwozowi ukraińskiego zboża i destabilizacji polskiego rynku rolnego. Rada Ministrów przyjęła uchwałę, która zakłada zakaz wjazdu na teren Polski ukraińskiego zboża i wzywa Komisję Europejską do przedłużenia zakazu importu pszenicy, kukurydzy, rzepaku i słonecznika z Ukrainy po dniu 15 września 2023 r.

Jednocześnie nadal będą działały korytarze solidarnościowe, umożliwiające dotarcie zboża ukraińskiego przede wszystkim do krajów afrykańskich. Jest to ważne dla Ukrainy, której produkty powinny docierać do krajów otrzymujących je przed wybuchem wojny i w ten sposób przyczynić się do budowania bezpieczeństwa żywnościowego całego świata.

Wskazanie ostatecznego terminu wypłaty środków z programów pomocowych typu: dopłaty do nawozów, pszenicy, rzepaku.

W przypadku dopłat do pozostałych zbóż (tj. pszenżyto, jęczmień, żyto, owies, mieszanka zbożowa, kukurydza) oraz rzepaku i rzepiku środki pochodzą z budżetu unijnego. Zgodnie z unijnymi przepisami, większa część środków powinna zostać wypłacona jeszcze we wrześniu 2023 r.

Wprowadzenie w trybie pilnym zmian w procedurze, czyli przywrócenia szacowania strat przez powoływanie komisji i umożliwienie rolnikom składania wniosków do gmin o szacowanie strat przez komisje.

W bieżącym roku możliwe jest powołanie przez Wojewodę Komisji do szacowania w gospodarstwach rolnych szkód powstałych w uprawach rolnych spowodowanych wystąpieniem suszy w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, zgłoszonych przez producentów rolnych.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem Rady Ministrów, producent rolny może zgłosić (nie jest to obowiązkowe) wystąpienie szkód w terminie umożliwiającym ich oszacowanie przez powołaną przez wojewodę Komisję ds. szacowania strat, nie później niż do dnia 15 września roku wystąpienia szkody.

Komisja oszacowuje szkody spowodowane przez suszę w terminie nie później niż do czasu zbioru plonu głównego danej uprawy albo jej likwidacji i nie wcześniej niż od wschodów upraw.

Komisje z oszacowania szkód będą sporządzać raporty oszacowania szkód, a nie protokoły.

Komisja składa jeden raport z oszacowania szkód w danym gospodarstwie rolnym za pomocą publicznej aplikacji w terminie 60 dni od dnia oszacowania szkód spowodowanych przez suszę nie później niż do dnia 15 października roku wystąpienia suszy oraz przekazuje uwierzytelniony przez członków komisji wydruk tego raportu wojewodzie właściwemu ze względu na miejsce powstania szkód.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgłoszenie przez producenta rolnego wniosku o oszacowanie przez Komisję powołaną przez Wojewodę strat w uprawach rolnych spowodowanych przez suszę nie zastępuje złożenia przez tego producenta rolnego wniosku za pośrednictwem publicznej aplikacji, która generuje protokół lub kalkulację z oszacowania szkód.

Jednak należy pamiętać o tym, że warunkiem ubiegania się o pomoc jest protokół z oszacowania szkód wygenerowany przez aplikację publiczną. Zatem aby uzyskać protokół z oszacowania szkód suszowych należy do dnia 15 października złożyć wniosek o oszacowanie szkód za pośrednictwem publicznej aplikacji.

Producent rolny ma prawo do kilkukrotnego uzupełniania strat w poszczególnych uprawach w miarę ich obejmowania suszą wskazywaną przez System Monitoringu Suszy Rolniczej do czasu potwierdzenia ostatniego zgłoszenia poprzez podpisanie wniosku o oszacowanie strat Profilem Zaufanym.

Wniosek o oszacowanie szkód powstałych w wyniku suszy może złożyć każdy producent rolny, który złożył wniosek o przyznanie płatności w rozumieniu przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego w roku, w którym wystąpiła susza i posiada Profil Zaufany tylko jeden raz.

Jednocześnie należy podkreślić, że System Monitoringu Suszy Rolniczej podlega ciągłej rozbudowie i doskonaleniu. W latach 2020-2022 w Systemie Monitoringu Suszy przy określeniu klimatycznego bilansu wodnego (KBW), za pomocą którego wyznaczany jest obszar z suszą rolniczą, wykorzystywano metodę określającą opad atmosferyczny z radarów naziemnych IMGW-PIB o rozdzielczości 1 km x 1 km, dających informację o opadzie z 312 000 punktów pomiarowych, pozyskiwanych z częstotliwością co 10 minut.

W 2023 r. unowocześniono bazę pomiarową przez IMGW-PIB m.in. poprzez wykorzystanie nowych naziemnych radarów (Radar Meteor 735CDP10), określających opad atmosferyczny o rozdzielczości 500 m x 500 m, co umożliwia otrzymanie 1 248 000 danych pomiarowych w Polsce, pozyskiwanych z częstotliwością co 5 minut. Dane te pochodzą z sieci POLRAD i wykorzystywane są w prowadzonym Systemie w modelowaniu map KBW. POLRAD jest polską siecią radarów meteorologicznych, naziemnych urządzeń teledetekcyjnych. Pozyskiwane dane z tej sieci są niezwykle ważne z uwagi na bardzo istotny element, jakim jest opad atmosferyczny w klimatycznym bilansie wodnym, który w bardzo dużym stopniu decyduje o wielkości suszy rolniczej. Uzyskanie takich informacji pozwala na znaczne uszczegółowienie pola opadów (obszaru z suszą) dla działek ewidencyjnych, gminy, powiatu. Zdecydowanie też zwiększa dokładność wyznaczenia obszarów ze stratami plonów z powodu deficytu wody.

Oprócz danych z radarów naziemnych w dalszym ciągu wykorzystywane są dane meteorologiczne pochodzące z punktów pomiarowych. Baza tych danych ciągle ulega znacznemu zwiększeniu, w pierwszym półroczu bieżącego roku przybyło 303 stacje z systemu EDWIN oraz 18 stacji samorządowych. W sumie w prowadzonym Systemie wykorzystywane były dane meteorologiczne z 1072 punktów pomiarowych.

Ponadto, z uwagi na zastosowanie cyfrowych map glebowych w skali 1 : 5 000 znacznie zwiększyła się szczegółowość wyznaczenia suszy rolniczej wynosząca 5 metrów w terenie. W latach ubiegłych w dużej mierze do wyznaczania suszy rolniczej wykorzystywane były cyfrowe mapy glebowe w skali 1 : 25 000 o znacznie mniejszej rozdzielczości.

Określenie rzeczywistych strat w poszczególnych gospodarstwach rolnych spowodowanych wystąpieniem suszy byłoby możliwe po wprowadzeniu obowiązku prowadzenia

rachunkowości rolnej i przedstawieniu przez producentów rolnych danych finansowych z gospodarstwa rolnego.

Uproszczenie zasad wypełniania i składania wniosków o dopłaty. Niezbędne jest uproszczenie wymagań dotyczących ekoschematów.

Wymagania w ramach ekoschematów, w tym warunki przyznania płatności, zostały określone w zatwierdzonym przez Komisję Europejską PS WPR, a następnie wdrożone do prawa krajowego rozporządzeniami Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie ekoschematów⁸, których wejście w życie poprzedzone było konsultacjami społecznymi.

W związku ze zgłaszanymi wnioskami i postulatami MRiRW przeanalizuje dotychczasowe terminy obowiązujące w poszczególnych ekoschematach, wariantach i praktykach. W przypadku wystąpienia okoliczności uzasadniających wprowadzenie zmian, podjęte zostaną działania w celu modyfikacji PS WPR oraz odpowiednich przepisów krajowych.

Uruchomienie dopłat do krów mlecznych w celu wzmocnienia producentów mleka, ponieważ spadek cen grozi bankructwem gospodarstw hodowlanych i likwidacją produkcji w tym sektorze.

Szybkie uruchomienie prac nad tzw. „ustawą górską”. Bez wsparcia dla gospodarstw prowadzących produkcję w trudnym terenie górskim (produkcja mleczna, mięsa), góry stracą swój potencjał produkcyjny, a co za tym idzie utracą walor krajobrazowy tak istotny dla rozwijającej się turystyki.

W ramach PS WPR, producenci mleka, w tym na obszarach górskich, mogą, tak jak dotychczas, korzystać na zasadach ogólnych ze wszystkich instrumentów wsparcia bezpośredniego (w szczególności z podstawowego wsparcia dochodów i płatności redystrybucyjnej), Uzupełniającej Płatności Podstawowej oraz interwencji II filara (płatności ONW, Rolnictwo ekologiczne, Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego) realizowanych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 (PROW 2014-2020).

---

⁸ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. poz. 493) Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 kwietnia 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach schematów na rzecz dobrostanu zwierząt w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz. U. poz. 797)

Niemniej jednak, dostrzegając trudną sytuację producentów mleka, w PS WPR przewidziano kontynuację poniższych instrumentów wsparcia, w szczególności ukierunkowanych na producentów mleka.

1. Wsparcie związane z produkcją bydła i krów.

W ramach systemów wsparcia bezpośredniego Polska przyznaje płatności do krów.

Od 2015 r. wsparcie do krów jest realizowane w formie płatności związanych z produkcją. W latach 2015-2022 na wsparcie do krów przeznaczano średnio ok. 153 mln EUR rocznie.

Również od 2015 r. realizowane jest wsparcie do bydła, na które w latach 2015-2022 przeznaczano średnio ok. 173 mln EUR rocznie.

W PS WPR utrzymano dotychczasowe wsparcie związane z produkcją do bydła i do krów w ramach płatności bezpośrednich. Wsparcie to ma charakter powszechny i jest skierowane do wszystkich hodowców bydła i krów w całym kraju i do wszystkich ras. Niemniej jednak w szczególności zostało ukierunkowane na grupę gospodarstw z najmniejszymi stadami, które osiągają zdecydowanie najniższe dochody (poniżej dochodu parytetowego na osobę w gospodarce narodowej) z działalności rolniczej. Jak wynika z dostępnych analiz, w najtrudniejszej sytuacji znajdują się gospodarstwa ze stadami do 20 sztuk bydła (ok. 90% wszystkich gospodarstw). Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat w tej grupie jako jedynej nastąpiło znaczące ograniczenie liczby gospodarstw utrzymujących zwierzęta.

Dlatego też płatności do bydła oraz do krów przysługują maksymalnie do 20 sztuk zwierząt kwalifikujących się do płatności w gospodarstwie. Jednocześnie z uwagi na specyficzne trudności, jakich doświadczają rolnicy z województw, w których średnia wielkość gruntów rolnych jest niższa od średniej krajowej (tj. lubelskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego) będą oni mogli się ubiegać o płatność do krów/bydła posiadając tylko 1 szt. kwalifikujących się zwierząt (w przypadku pozostałych województw – tak, jak obecnie, co najmniej 3 szt.).

Ponadto, zgodnie z przepisami UE, ogółem na płatności związane z produkcją, Polska może przeznaczyć maksymalnie 15% rocznej alokacji finansowej na płatności bezpośrednie. Około 65% tych środków Polska przeznaczona na płatność do młodego bydła i płatność do krów.

Na płatność do bydła w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć średnio ok. 179 mln EUR rocznie. Przewidywana średnia roczna stawka wynosi 74 EUR/szt. Szacuje się, że wsparciem co roku objętych zostanie ok. 2 426 488 zwierząt.

Na płatność do krów w latach 2023-2027 planuje się przeznaczyć średnio ok. 158 mln EUR rocznie. Przewidywana średnia roczna stawka wynosi 94 EUR/szt. Szacuje się, że wsparciem co roku objętych zostanie ok. 1 677 240 zwierząt.

2. Dobrostan zwierząt.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom rolników i organizacji rolniczych, w 2020 r. po raz pierwszy w Polsce, zostało uruchomione działanie Dobrostan zwierząt w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Od 2023 r. dotychczasowe działanie – Dobrostan zwierząt został zastąpiony ekoschematem – Dobrostan zwierząt w ramach PS WPR. W jego ramach wsparciem objęte są gospodarstwa utrzymujące w ulepszonych warunkach gatunki/grupy zwierząt dotychczas objęte działaniem Dobrostan zwierząt PROW 2014-2020 (świnie, krowy i owce), jak również nowe gatunki/grupy zwierząt: kury nioski, kurczęta brojlery, indyki z przeznaczeniem do produkcji mięsa, konie, bydło opasowe oraz kozy. Celem działania jest zachęcenie rolników do stosowania podwyższonych (ponad obowiązujące standardy) warunków utrzymania zwierząt. Wsparcie to ma na celu zrekomensowanie rolnikom dodatkowo poniesionych kosztów i utraconych dochodów w wyniku wprowadzenia praktyk hodowlanych związanych z zapewnieniem zwierzętom polepszonych warunków utrzymania. Poprawa dobrostanu zwierząt wpływa korzystnie nie tylko na zdrowie i samopoczucie tych zwierząt, ale także na wyniki produkcji i jakość produktów pozyskanych od tych zwierząt, a tym samym na zdrowie ludzi.

Budżet tego ekoschematu średniorocznie będzie wynosił ok. 275 mln euro, czyli przewyższy prawie 4-krotnie budżet przewidziany dla dobrostanu PROW 2014-2020, który wynosił średniorocznie ok. 70 mln euro. Całkowita alokacja finansowa (w latach 2023-2027) dla Ekoschematu Dobrostan zwierząt wynosi łącznie ok. 1,377 mld euro, a w działaniu Dobrostan zwierząt PROW 2014-2020 wynosiła ok. 211 mln euro (od uruchomienia Dobrostanu w 2020 r. do 2022 r.).

W ramach Dobrostanu krów mlecznych rolnik może wnioskować o następujące praktyki:

- zapewnienie krowom mlecznym wypasu przez co najmniej 120 dni w sezonie wegetacyjnym, bez uwięzi (przez min. 6 godz. dziennie),
- zapewnienie krowom mlecznym utrzymywanym grupowo bez uwięzi wolnostanowiskowo zwiększonej o co najmniej 20% powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach,
- zapewnienie krowom mlecznym utrzymywanym grupowo bez uwięzi wolnostanowiskowo zwiększonej o co najmniej 50% powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach,

- zapewnienie krowom mlecznym utrzymania na ściółce ze słomy lub podobnego materiału lub wydzielenie części ze ściółką ze słomą lub podobnym materiałem o powierzchni pozwalającej na jednoczesny odpoczynek krów,
- zapewnienie krowom mlecznym wybiegu przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok,
- późniejsze odsadzanie cieląt - nie wcześniej niż w 5. dniu od ich urodzenia.

W przypadku utrzymywania bydła na uwięzi w pomieszczeniu/budynku rolnik może realizować praktyki w zakresie zapewnienia wypasu, wybiegu, ściółki oraz późniejszego odsadzania cieląt.

Wysokość płatności dobrostanowych [pkt/szt.] – zwierzęta w systemie punktowym:

1 punkt = ok. 100 zł

Praktyka	Grupa technologiczna	
	Krowy mleczne	
	Bydło utrzymywane bez uwięzi	Bydło utrzymywane na uwięzi
Zwiększenie powierzchni bytowej w budynkach/ pomieszczeniach o co najmniej 20%	6,9	nd
Utrzymanie na ściółce	1,0	1,0
Późniejsze odsadzanie młodych	1,7	1,7
Wybieg	2,0	2,0
Wypas	3,1	3,1
Zwiększenie powierzchni bytowej w budynkach/ pomieszczeniach o co najmniej 50%	10,0	nd

Płatności w obrębie danej grupy technologicznej są przyznawane z zastosowaniem poniższych progów degresywności (nie dotyczą jedynie płatności do zwierząt utrzymywanych w systemie rolnictwa ekologicznego, jeżeli rolnik ubiega się o te płatności na uproszczonych zasadach):

- do 100 DJP – 100%,
- powyżej 100 DJP do 150 DJP – 75%,
- powyżej 150 DJP – brak płatności.

3. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie.

W ramach Planu Strategicznego WPR 2023-2027 w II filarze WPR od 2023 r. wdrażana jest interwencja rolno-środowiskowo-klimatyczna *Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych*

zwierząt w rolnictwie. Interwencja ta jest w dużej mierze kontynuacją Pakietu 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego (DRŚK) PROW 2014-2020.

Celem interwencji jest zachowanie i gospodarcze wykorzystanie zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich poprzez wsparcie hodowli ras zachowawczych, w tym między innymi bydła mlecznego. Pomoc przyznawana jest rolnikom realizującym programy ochrony zasobów genetycznych, które są kierowane przez Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy i obejmują w przypadku bydła mlecznego następujące rasy: polskie czerwone, biało-żółte, polskie czerwono-białe, polskie czarnobiałe.

Płatności dotyczą samic i samców ras zachowawczych objętych odpowiednim programem ochrony i przysługują beneficjentom, którzy posiadają gospodarstwo rolne o powierzchni użytków rolnych nie mniejszej niż 1 ha oraz w przypadku bydła posiadają stado wielkości co najmniej 4 szt. krów i nie większe niż 100 szt. krów.

Płatność przyznawana jest do sztuki zwierzęcia objętej oraz 5-letnim zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym, według stawki wyliczonej na podstawie utraconych dochodów i dodatkowo poniesionych kosztów wynikających z realizacji zobowiązania.

Stawka płatności w ramach wariantu Zachowanie lokalnych ras bydła – użytkowanie mleczne wynosi 2 738 zł/szt.

W ramach tego wariantu możliwe jest ubieganie się o dodatkową płatność w wysokości 15 131 zł/szt. rekompensującą koszty udostępnienia samców do centrum pozyskiwania nasienia w celu pozyskania nasienia (płatność przyznawana jest jednorazowo do danej sztuki).

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Anna Gembicka
sekretarz stanu
/podpisano elektronicznie/

Klauzula informacyjna o zasadach przetwarzania Państwa/Pani/Pana danych osobowych dostępna jest pod adresem: www.gov.pl/rolnictwo/polityka-przetwarzania-danych-osobowych

Potwierdzam zgodność kopii wydruku z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	3233224.11290454.7448044
Nazwa dokumentu	odpowiedź na korespondencję KRIR poprawione.pdf
Tytuł dokumentu	odpowiedź na korespondencję KRIR poprawione
Sygnatura dokumentu	DOS.dws.073.31.2023
Data dokumentu	2023-10-03
Skrót dokumentu	940BF161DF9E7DC04BFE5856860ADD0EFA5D538B
Wersja dokumentu	1.10
Data podpisu	2023-10-03 21:37:45
Podpisane przez	Anna Gembicka; MRiRW sekretarz stanu
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego

EZD 3.114.42.42.

Data wydruku: 2023-10-04

Autor wydruku: Klimczuk Aleksandra (główny specjalista)